

دفترچه شماره ۲

آزمون سراسری داخل کشور - سال ۱۴۰۱

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی علوم انسانی

وقت پیشنهادی

تا شماره

از شماره

تعداد سؤال

مواد امتحانی

۲۵ دقیقه

۱۲۰

۱۰۱

۲۰

ریاضی

۱۰ دقیقه

۱۳۵

۱۲۱

۱۵

اقتصاد

۳۰ دقیقه

۱۶۵

۱۳۶

۳۰

ادبیات اختصاصی

۱۵ دقیقه

۱۸۵

۱۶۶

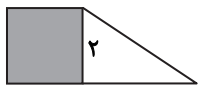
۲۰

علوم اجتماعی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد کل سؤالات: ۸۵

۱۰۱- در شکل زیر، مساحت مربع از $\frac{1}{3}$ مساحت مثلث به اندازه ۳ واحد مربع بیشتر است. مساحت ذوزنقه، کدام است؟

- ۵ (۱)
۵/۵ (۲)
۶/۵ (۳)
۷ (۴)

۱۰۲- حاصل ضرب ریشه‌های معادله $\frac{x}{x-2} - \frac{3}{x+3} = 2$ ، کدام است؟

- ۱۸ (۱)   -۶/۵ (۲)   -۳ (۳)   -۱/۵ (۴)

۱۰۳- نمودار یک تابع خطی از نقاط $(-2, a)$ ، $(-1, 3)$ و $(1, -4)$ می‌گذرد، مقدار a کدام است؟

- ۶ (۱)   ۶/۵ (۲)   ۷ (۳)   ۷/۵ (۴)

۱۰۴- اگر $f = \{(1, x-2y), (2, 3), (9, 5), (1, -7), (9, x+y)\}$ یک تابع باشد، مقدار $x^2 + y^2$ چند برابر $-x - 4y$ است؟

- ۲ (۱)   ۱ (۲)   -۱ (۳)   -۲ (۴)

۱۰۵- اگر $f(x) = (|a| - |b|)x$ تابع همانی، $g(x) = (b^2 - 1)x + (a^2 + 1)c$ تابعی ثابت و $(f-g)(x) = x + 5$ باشند، چند مقدار برای ac وجود

دارد؟

- ۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

۱۰۶- نمودار $y = x^2 + 6x + 5$ را حداقل چند واحد به سمت راست حرکت دهیم تا طول دو نقطه مشترک آن با نمودار $y = |x|$ نامنفی باشد؟

- ۲ (۱)   ۳ (۲)   ۴ (۳)   ۵ (۴)

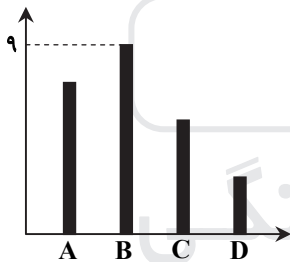
۱۰۷- اگر $f(x) = [1 - 3x]$ باشد، مقدار $f(-0.7) - f(-0.7)$ کدام است؟

- صفر (۱)   ۶ (۲)   ۲ (۳)   ۱ (۴)

۱۰۸- محیط مستطیلی ۳۰ متر است. ماکسیمم مساحت این مستطیل، چقدر است؟

- ۲۲۵ (۱)   ۲۰۹ (۲)   ۵۶/۲۵ (۳)   ۱۱/۲۵ (۴)

۱۰۹- نمودار زیر، تعداد گل‌های زده یک فصل ۴ بازیکن A، B، C و D را نشان می‌دهد. میانگین گل زده این چهار بازیکن، کدام عدد زیر می‌تواند باشد؟

۸ (۱)

۴ (۲)

۳ (۳)

۲ (۴)

۱۱۰- اگر زاویه بین دو شعاع مجاور در نمودار راداری ۴۵ درجه باشد، داده‌ها برای چند متغیر گردآوری شده است؟

- ۸ (۱)   ۷ (۲)   ۴ (۳)   ۳ (۴)

۱۱۱- گزاره $(\sim p \Rightarrow q) \wedge (p \Rightarrow \sim q) \Rightarrow p$ در کدام حالت نادرست است؟

- ۱) p و q درست   ۲) $\sim p$ و $\sim q$ نادرست   ۳) p و q درست   ۴) p و q نادرست

۱۱۲- اگر درآمد افراد یک جامعه ۴ برابر شود، مقادیر خط فقر با استفاده از میانگین (a) و خط فقر با استفاده از میانه (b) چه تغییری می‌کنند؟

- ۱) a و b برابر می‌شوند.   ۲) a و b برابر می‌شوند.   ۳) a، ۴ برابر و b، ۲ برابر می‌شود.   ۴) a، ۴ برابر و b، ۲ برابر می‌شود.

۱۱۳- یک شرکت تولیدی، هر واحد کالای خود را ۲۰۵ ریال می‌فروشد و $C(x) = x^2 + 2x + 600$ تابع هزینه x واحد از این نوع کالا بر حسب ریال

است. اگر تولید این شرکت در یک روز به بیشترین مقدار نقطه سر به سر برسد، درآمد شرکت چند هزار ریال است؟

- ۴۲/۲ (۱)   ۴۱ (۲)   ۲۶ (۳)   ۱۱/۴ (۴)

۱۱۴- در داده‌های ۱۰، ۲، ۵، ۴، ۸، ۱۲، ۲ با حذف داده‌های کوچک‌تر از چارک اول و داده‌های بزرگ‌تر از چارک سوم، دامنه تغییرات چند درصد کاهش

می‌یابد؟

- ۵۰ (۱)   ۴۰ (۲)   ۲۵ (۳)   ۲۰ (۴)

۱۱۵- تعداد زیرمجموعه‌های ۴ عضوی مجموعه $\{0, 1, 2, 4, 6, 8, 9\}$ که شامل عدد ۸ باشد، ولی شامل عدد ۴ نباشد، کدام است؟

- ۱۰ (۱)   ۲۰ (۲)   ۴۰ (۳)   ۵۰ (۴)

۱۱۶- پنج بازیکن فوتسال تیم مدرسه‌ای، به‌طور تصادفی در یک ردیف کنار یکدیگر می‌ایستند. اگر دروازه‌بان و کاپیتان دو نفر متفاوت باشند، با کدام احتمال بین دروازه‌بان و کاپیتان دقیقاً دو نفر حضور دارند؟

- $\frac{1}{5}$ (۱) $\frac{1}{10}$ (۲) $\frac{1}{15}$ (۳) $\frac{1}{20}$ (۴)

۱۱۷- جمله ۴۰۰ام دنباله اعداد با رابطه $a_1 = 1$ و $a_{n+1} = \frac{1}{1+a_n}$ زوج فرد کدام است؟

- ۲ (۱)   ۱ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳)   صفر (۴)

۱۱۸- اگر جمله اول و پنجم یک دنباله حسابی به ترتیب ۳ و ۱۱ باشد، جمله دهم این دنباله کدام است؟

- ۲۱ (۱)   ۲۲ (۲)   ۲۳ (۳)   ۲۴ (۴)

۱۱۹- در یک دنباله هندسی، جمله هشتم، ۸۱ برابر جمله چهارم است. اگر جمله سوم برابر ۱۸- باشد، جمله پنجم چقدر از جمله هفتم بیشتر است؟

- ۸۹۱ (۱)   ۹۷۲ (۲)   ۱۰۵۶ (۳)   ۱۲۹۶ (۴)

۱۲۰- حاصل عبارت $\sqrt{162} - \sqrt{12} - \sqrt{96} + \sqrt{3}(\sqrt{72} + \sqrt{3} \times \sqrt{72})$ ، کدام است؟

- $\sqrt{3}$ (۱) $\sqrt{2}$ (۲) $\sqrt{18}$ (۳) $\sqrt{6}$ (۴)

اقتصاد

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

■ (۱۳۵-۱۲۱) به‌دلیل تغییرات کلی کتاب درسی اقتصاد، سؤال و پاسخ این درس در دفترچه مورد بررسی و تحلیل قرار نگرفته است.

ادبیات اختصاصی

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

۱۳۶- همه موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات «کاملاً» درست‌اند؛ به‌جز:

- ۱) قرن چهارم با دانشمند بزرگی چون محمدبن زکریای رازی آغاز شد و با شاعر بی‌نظیری مانند فردوسی ادامه یافت.
- ۲) در زمان سلجوقیان، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به‌شمار می‌آمد و بسیاری از دانشمندان آثار ارزنده‌ای به پارسی پدید آوردند.
- ۳) در اوایل قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی وارد فارسی دری می‌شود.
- ۴) امرای سامانی با تشویق شاعران و نویسندگان می‌کوشند، ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی، یعنی باز یافتن اندیشه ایرانی در چارچوب فرهنگ اسلامی را ترویج کنند.

۱۳۷- کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر نیست؟

- «سالی چند بمانند که ملک بنام کودکی بود و کس هیبت نداشت و هیچ سپاه گرد نیامد تا شاپور بزرگ شد. پس چون پنج سال برآمد، عقل و تدبیر اندرو پدید و نخستین چیزی که از عقل و ادب شاپور بدیدند یک شب بر بام کوشک خفته بود به تیسفون...»
- ۱) کوتاهی جملات
  - ۲) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا
  - ۳) بهره‌گیری بیشتر از لغات عربی
  - ۴) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی

۱۳۸- نویسنده و موضوع کدام آثار هر دو «درست» است؟

- ۱) (جامع عباسی: شیخ بهایی - فقه)، (تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی - تاریخ ایران تا سال ۸۳۰ ه. ق.)
- ۲) (عین‌الحیات: حسین واعظ کاشفی - زندگی‌نامه)، (تذکره دولت‌شاه: دولت‌شاه سمرقندی - شرح احوال شاعران)
- ۳) (مجالس المؤمنین: قاضی نورالله شوشتری - عرفان)، (المعجم فی معاییر اشعار العجم: نجم‌الدین رازی - عروض و بدیع)
- ۴) (عالم‌آرای عباسی: اسکندر بیگ ترکمان - تاریخ)، (نفحات‌الانس: جامی - بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان)

۱۳۹- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام مورد نادرست است؟

- ۱) بعد از ظهور شاعران بزرگی چون سعدی و حافظ در دوره عراقی به‌دلیل تسلط طولانی مدت مغولان و تیموریان جایی برای رشد زبان و ادبیات فارسی باقی نماند.
- ۲) مکتب وقوع نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود و بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن دهم به‌شمار می‌رفت.
- ۳) هر چند شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند؛ اما به زبان فارسی اصلاً علاقه‌ای نشان نداده‌اند.
- ۴) اوضاع اجتماعی و سیاسی ایران در قرن دهم به‌طور کلی و وضع ادبیات نیز به تبع آن آشفته شده بود.

۱۴۰- در کدام ابیات ویژگی ادبی «سبک هندی» مشهود است؟

- (الف) طریق عقل را بر عشق رجحان می‌دهد زاهد
(ب) لباس مرگ بر اندام عالمی زیباست
(ج) هر کجا غم نیست آنجا زندگانی مشکل است
(د) خزینۀ گهر ماست معنی رنگین
(ه) در این درگاه بی‌چونی همه لطف است و موزونی
- (۱) الف-ب-ه (ب) الف-ج-د

۱۴۱- هریک از پدیدآوردندگان آثار زیر به ترتیب، خالق کدام آثارند؟

- «نجات‌الانس، رسالۀ دلگشا، لمعات، مجالس سبعه»
(۱) تحفة‌الاحرار - صد پند - عشاق‌نامه - فیه ما فیه

(۳) جمشید و خورشید - اخلاق‌الاشرف - عشاق‌نامه - تذکرۀ الاولیا

۱۴۲- از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد «کاملاً» درست هستند؛ به جز:

- (۱) نثر در عصر بیداری به سمت سادگی و بی‌پیرایگی سوق داده شد و روزنامه‌نگاری، ترجمه و ادبیات داستانی رواج پیدا کرد.
(۲) از پیشگامان نثر ساده در عصر بیداری می‌توان به قائم‌مقام فراهانی، زین‌العابدین مراغه‌ای و عبدالرحیم طالبوف اشاره کرد.
(۳) مهم‌ترین روزنامه‌های قرن ۱۲ و ۱۳ که دربردارندۀ مطالب سیاسی، اجتماعی و گاه علمی بود روزنامه‌های «صور اسرافیل» و «نسیم شمال» است.
(۴) مجلهٔ بهار به وسیلهٔ ملک‌الشعراى بهار و مجلهٔ «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی به عرصهٔ ظهور رسیدند.

۱۴۳- نویسندهٔ متن زیر چه کسی است و از کدام اثر برگزیده شده است؟

«رفتن هر دومان را با هم قبول نمی‌کرد؛ می‌گفت راند برود، وقتی برگشت، نوبت حامد و ما که گفتیم - مثل همیشه - یا هر دو یا هیچ‌کدام؛ پدر پاسخ داد که: پس هیچ‌کدام.»

- (۱) محمدرضا سرشار - کشتی پهلوگرفته
(۳) محمدرضا سرشار - اگه بابا بمیره

۱۴۴- کدام مورد بیانگر ویژگی «ادبی» شعر معاصر است؟

- (۱) ابهام پسندیده است و معنی‌گریزی از ویژگی‌های شعر این دوره است.
(۲) صور خیال، جدید و نو نیستند و تکرار تصاویر شاعران دوره‌های قبل هستند.
(۳) موضوع شعر محدود نیست و بسیار تنوع دارد و شاعر برای انتخاب موضوع آزاد است.
(۴) سادگی و روانی زبان شعر و جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر کاملاً چشمگیر است.

۱۴۵- کدام بیت «فاقد» لفّ و نشر و دارای «جناس، مجاز، استعاره و ایهام» است؟

- (۱) اگر صبح قیامت ببینی آن رخ و قامت
(۲) قوی به چنگ من افتاده بود دامن وصل
(۳) همه عالم صنم چین به حکایت گویند
(۴) عجب مدار که در عین درد خاموشم

۱۴۶- کدام بیت «فاقد» مجاز است؟

- (۱) این چه دامی است که از سنبل مشکین داری
(۲) من آن شهرم که سیلاب محبت ساخت ویرانم
(۳) جام می از کف اغیار نوشی، نوشی
(۴) از جعد پریشان جمعی به پریشانی

۱۴۷- در کدام بیت «تشبیه، لفّ و نشر، جناس» تماماً مشهود است؟

- (۱) چو تو صورتی ندیدم همه موبه‌مو لطافت
(۲) خیال زلف و رخت گر معاونت نکند
(۳) در اشک و روی زردم سهل است اگر ببینی
(۴) کمان ابروی آن مه چو یاد می‌کردم

۱۴۸- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «در چنگ تو همچون نی می‌نالم و می‌زارم»
(۱) ایهام تناسب - استعاره - جناس - ایهام
(۳) تشخیص - مراعات‌نظیر - تلمیح - ایهام

- عصایی بهتر از صد شمع کافوری است اعمی را
چه شد که کوه و زشت این قبا به قامت ماست
زین سبب آدم به تعجیل از بهشت آمد برون
بریدن از دو جهان است تیغ جرأت ما
چه صحرايي، چه خضرايي، چه درگاهي، نمی‌دانم
- (۳) ب-ج-د (۴) ب-د-ه

(۲) بهارستان - موش و گر به - اسرارالتوحید - دیوان شمس

(۴) تذکرۀ الاولیا - اخلاق‌الاشرف - جمشید و خورشید - مثنوی معنوی

- (۲) احمد یوسف‌زاده - آن بیست‌وسه نفر
(۴) سیدمهدی شجاعی - دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز

- جمال حور نجویی، وصال سدره نخواستی
ولی دریغ که دولت به تیزچنگی نیست
صنم ماست که در هر خم زلفش چین است
که درد یار پری‌چهره عین درمان است

- که به هر حلقهٔ آن صد دل مسکین داری
تو آن گنجی که در ویرانهٔ دل‌ها وطن داری
سر خونخواریم ای یار ندادی، داری
وز چشم سیه‌مستت شهری به امان داری

- چو تو سورتی نخواندند همه سربه‌سر معانی
چگونه شام به صبح آورند و صبح به شام؟
زان رو که چشم نرگس بر سیم و زر نباشد
خندنگ آه من از آسمان گذر می‌کرد

- بر بوی تو همچون عود می‌سوزم و می‌سازم»
(۲) تشبیه - کنایه - متناقض‌نما - تشخیص
(۴) جناس - حس آمیزی - تشبیه - ایهام تناسب

۱۴۹- تعداد «تشبیه» در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) من بندهام و تو شاه من ابر سیه تو ماه
- ۲) رخسارش آتش و دل پختگان سهند
- ۳) عشق تو آهوئی است که از چشمه سار دل
- ۴) لب تو آب شد و جان بیدلان آتش

۱۵۰- آرایه‌های مقابل کدام بیت «هر دو» درست است؟

- ۱) آتش رخسار او سوخت نه تنها مرا
- ۲) به بوی آن که شبی در حرم بیاسایند
- ۳) تا زیب بناگوش تو شد طره مشکین
- ۴) تو یوسفی که فدای تو باد جان عزیز

۱۵۱- آرایه‌های «لف و نشر، جناس، تشبیه، استعاره مصرحه، ایهام» به ترتیب، در کدام ابیات وجود دارد؟

- الف) خیاط وفا در ره آن سرو قباپوش
  - ب) در بوستان حریفان مانند لاله و گل
  - ج) از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب
  - د) خادم غیر شدم با همه غیرت عشق
  - ه) چو چشم مست تو را عین فتنه می بینم
- ۱) ب-د-الف-ه-ج
۲) ب-د-ج-الف-ه
۳) ج-ب-الف-ه-د

۱۵۲- حروف اصلی قافیه در کدام بیت (مصوت + صامت + صامت) است؟

- ۱) در زلف تو بند بود داد دل ما
- ۲) پرسیدم از هلال که قدت چرا خم است
- ۳) بر زلف تو باید که ره شانه ببندند
- ۴) هان ای دل عبرت بین از دیده عبر کن هان

۱۵۳- «قاعده و تبصره قافیه» در کدام ابیات یکسان است؟

- الف) صبا تو نکهت آن زلف مشکبو داری
  - ب) سینه مالمال درد است ای دریغا مرهمی
  - ج) دیدم به خواب دوش که ماهی بر آمدی
  - د) بیا با ما مورز این کینه داری
- ۱) الف-ج
۲) ب-ج
۳) ب-د
۴) ج-د

۱۵۴- وزن عروضی سروده زیر کدام است؟

- «آسمان صاف و شب آرام / بخت خندان و زمان رام»
- ۱)فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع لن
  - ۲)فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
  - ۳)فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعل

۱۵۵- نام وزن عروضی کدام مصراع در مقابل آن نادرست آمده است؟

- ۱) روی تو از دل ببرد منزلت و قدر ناز
- ۲) جان مرا هست کنی مست چو بر من گذری
- ۳) ز داغ حسن دگر لاله زار پیدا کرد
- ۴) ماندم به چمن شب شد و مهتاب بر آمد

۱۵۶- بیت زیر «فاقد» کدام اختیار شاعری است؟

«ز خنده رویی گردون فریب رحم مخور

۱) ابدال

۳) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

من آه زخم تو راه من ناله کنم تو خواب
لعل لبش می و جگر خستگان کباب
هر تخم آرزو که بر آید گیاه اوست
غم تو کوه و دل تنگ عاشقان شیشه

خانه شهری بسوخت جلوه جانانهام (جناس، مجاز)

هزار بادیه سهل است اگر بپیمایند (مجاز، حس آمیزی)
هرگز خبرم نیست نه از صبح و نه از شام (لف و نشر، استعاره)
بیا که جان عزیز منت خریدار است (تشبیه، ایهام)

هر جامه که بر قامت ما دوخت، دریدیم
هر یک گرفته جامی بر یاد روی یاری
وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم
آه کز دوستی ات خدمت دشمن کردم
چگونه چشم تو در خواب و فتنه بیدار است

۲) ب-د-ج-الف-ه

۴) ج-ب-ه-د-الف

در بند کمند بود داد دل ما
گفتا خمیدن قدم از بار ماتم است
یا مشک فروشان در کاشانه ببندند
ایوان مداین را آیینه عبرت دان

به یادگار بمانی که بوی او داری
دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی
کز عکس روی او شب هجران سر آمدی
که حق صحبت دیرینه داری

۱) الف-ج
۲) ب-ج
۳) ب-د
۴) ج-د

۲) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(مفاعلتن فاعلتن مفاعلتن فاعلتن)

(مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن)

(مفاعلتن فاعلتن مفاعلتن فاعلتن)

(مفعول مفاعیل مفاعیل مفاعیل فعلولن)

که رخنه‌های قفس رخنه‌هایی نیست»

۲) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

۴) آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن

۱۵۷- در کدام بیت «سه نوع اختیار وزنی و دو اختیار زبانی» می‌توان یافت؟

- ۱) آه اگر دامن پاک تو نیارند به دست
- ۲) مستان بزم عیش شرابی نداشتند
- ۳) چو مطربان سحر آهنگ زیر و بام کنند
- ۴) کسی است صاحب بخت بلند و عمر دراز

۱۵۸- نام بحر مقابل کدام مصراع درست است؟

- ۱) اگر هوشمندی به معنی گرای (مقارب مثنی سالم)
- ۲) به میدان محبت خون بهایش از که بستانم (هزج مثنی محذوف)
- ۳) دامن آن گنج شادی را نیاوردم به دست (رمل مثنی محذوف)
- ۴) جامی بکش تا جم شوی با اهل دل محرم شوی (رجز مثنی محذوف)

۱۵۹- کدام بیت دارای وزن دولختی (دوری) است و می‌توان آن را به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد؟

- ۱) ای آفتاب روشن و ای سایه همای
- ۲) دیوانه عشقت را جای نظر افتاده است
- ۳) عادت بخت من نبود آنکه تو یادم آوری
- ۴) کشته معشوق را درد نباشد که خلق

۱۶۰- با توجه به «علوم و فنون ادبی» کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) «تُرک دنیایا به مردم آموزند
- ۲) خویشتن سیم و غله اندوزند
- ۳) عالم آن کس بود که بد نکند
- ۴) نه بگوید به خلق و خود نکند»

۱) شعر را در رده «ادبیات تعلیمی» می‌توان جا داد.

۲) ابیات بر اساس قاعده «۲» و تبصره قافیه سروده شده است.

۳) در سروده فوق اختیار شاعری آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن یافت می‌شود.

۴) حذف همزه و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «هر دو» در ابیات مشهود است.

۱۶۱- مفهوم کدام بیت، با بیت زیر یکسان است؟

- ۱) اول کسی که لاف محبت زند منم»
- ۲) «گر تیغ برکشد که محبان همی زخم
- ۳) موسی از زلزله طور چه پروا دارد
- ۴) لاف عشق و گله از یار زهی لاف خلاف

سنگ طفلان چه کند با سر دیوانه عشق

عشقبازان چنین مستحق هجران اند

که نیست شرط محبت جدایی از محبوب

حذر از ضربت شمشیر قضا نتوان کرد

۱) موسی از زلزله طور چه پروا دارد

۲) لاف عشق و گله از یار زهی لاف خلاف

۳) طمع مدار که دوری گزینم از رخ خوب

۴) کشته تیغ ملامت به رضا نتوان شد

۱۶۲- مفهوم بیت زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

- ۱) «دانه باشی مرغانست برچنند
- ۲) غنچه باشی کودکانست برکنند»
- ۳) جسم اگر از یکدگر ریزد غباری گو مباش
- ۴) در سر زینت خود آرا می‌رود آخر سرش

روح اگر از تن هوا گیرد بخاری گو مباش

حلقه فتراک طاووس است از بال و پرش

چرا به دانه انسانت این گمان باشد

کای خوابناک جان تو و جان صبحگاه

۱) جسم اگر از یکدگر ریزد غباری گو مباش

۲) در سر زینت خود آرا می‌رود آخر سرش

۳) کدام دانه فرو رفت در زمین که نرسد

۴) فریاد مرغان سحرخیز این بود

۱۶۳- مفهوم بیت زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

- ۱) «اشک سحر زداید از لوح دل سیاهی
- ۲) خرم کند چمن را باران صبحگاهی»
- ۳) از هوای تر شود آینه ما بی غبار
- ۴) اشکش ز دل غبار کدورت نمی‌برد

رشته باران گره از کار مستان واکنند

چشمی که تر به یآوری توتیا کنند

زاغ را بسیاری باران نسازد پر سپید

ریزد مسلسل از مژدهام قطره‌های اشک

۱) از هوای تر شود آینه ما بی غبار

۲) اشکش ز دل غبار کدورت نمی‌برد

۳) گریه دائم سیاهی را نبرد از بخت من

۴) چون عقد گوهری که شود پاره رشته‌اش

۱۶۴- مفهوم کدام بیت با بیت زیر، تناسب دارد؟

- ۱) «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد
- ۲) اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم»
- ۳) سهل باشد «طور» اگر از یکدیگر پاشیده است
- ۴) محو شد چون شبم گل در فروغ آفتاب

صد چنین مجموعه را از هم مجزا کرد عشق

تا رخ خود را به چشم ما تماشا کرد عشق

غوطه در خون زد جهان تا دست بالا کرد عشق

ذره ناچیز را خورشیدسایما کرد عشق

۱) سهل باشد «طور» اگر از یکدیگر پاشیده است

۲) محو شد چون شبم گل در فروغ آفتاب

۳) هر دو عالم خاک شد تا عشق سر پایین فکند

۴) ریخت دریا در گریبان قطره کم ظرف را

۱۶۵- کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟

- (الف) گر تو گرفتارم کنی من با گرفتاری خوشم
(ب) من از این جا به ملامت نروم
(ج) بلبل همه شب در غم گل بر سر خار است
(د) بر سرم هرچه رود خاک رهم گو می‌رو
- (۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - د (۴) ج - د

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

علوم اجتماعی

۱۶۶- کدام عبارت، در مورد «جهان اجتماعی» درست است؟

- (۱) با کنش‌های اجتماعی انسان‌ها شکل می‌گیرند- نظم آن تکوینی است- شناخت مشترک در شکل‌گیری آن نقش دارد.
(۲) اجزای آن، پدیده‌های اجتماعی هستند- همه پدیده‌های اجتماعی، بُعد محسوس و عینی دارند- نظم آن اعتباری است.
(۳) نهادهایی مثل خانواده اعضای جهان اجتماعی هستند- نوع آگاهی تشکیل‌دهنده آن خصوصی است- نظم آن تکوینی است.
(۴) عضویت اعضا در جهان اجتماعی، با قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید- بُعد معنایی و ذهنی پدیده‌ها در آن اهمیت بسیار دارد- نظم آن تکوینی نیست.

۱۶۷- علت «پیدایش اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی»، «تحولات هویتی» و «مراض شدن» به ترتیب، کدام است؟

- (۱) تعارض فرهنگی - پشت کردن جهان اجتماعی به عقاید خود- مرگ جهان اجتماعی
(۲) خودباختگی فرهنگی - مرگ جهان اجتماعی - تحول هویتی
(۳) تعارض فرهنگی - از خودبیگانگی - خودباختگی فرهنگی
(۴) تزلزل فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - بحران هویت

۱۶۸- فرهنگ فایده‌گرایی به شکل‌گیری کدام نوع جوامع منجر شد؟

- (۱) وضعیت اقتصادی افراد، موقعیت اجتماعی آن‌ها را معین می‌کند و سایر ویژگی‌های هویتی به آن وابسته می‌شود.
(۲) جوامعی که حول ارزش‌های دنیوی شکل می‌گیرد و تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد.
(۳) جوامعی که در تعیین هویت آن‌ها وضعیت اجتماعی و سیاسی نقش داشته و به سایر ویژگی‌های هویتی جهت می‌دهند.
(۴) عناصر فرهنگی دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به صورت تقلیدی فرا می‌گیرد و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد.

۱۶۹- به ترتیب، عبارت درست در رابطه با «تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی»، «سیاست» و «جمهوری» کدام است؟

- (۱) وفادار ماندن نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی - اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین - حاکمیت اکثریت بر مدار خواسته آن‌ها
(۲) تعیین عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی - اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین - حضور اکثریت مردم بر اساس حقیقت و فضیلت
(۳) عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه - سازمان یافتن قدرت برای رسیدن به هدفی معین - حاکمیت اکثریت بر مدار خواسته آن‌ها
(۴) دور شدن نظام سیاسی از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی - پیدایش مجموعه سازوکارهایی برای اعمال سیاست‌های جهان - فعالیت اقلیت بر اساس حقیقت و فضیلت

۱۷۰- به ترتیب هریک از عبارت‌ها و ارزش‌های زیر به کدام قسمت در جدول مربوط است؟

مشخصات و مصداق‌ها	ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی
بحران زیست‌محیطی	ب
ج	تعهد و مسئولیت
پیشگیری از تباه شدن منابع و امکانات بشر	الف

■ ایجاد زمینه گسترش و تحقق عقاید جهان‌شمول

■ عقلانیت

■ عدالت

(۴) الف - ب - ج

(۳) ج - ب - الف

(۲) ب - ج - الف

(۱) ب - الف - ج

۱۷۱- در پدید آمدن هریک از موارد زیر، کدام عامل نقش داشته است؟

- فعال شدن مجدد بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی
- به‌دست گرفتن مدیریت انتقال فرهنگ غرب در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی
- سلب قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی

- (۱) بحران اقتصادی - یاری رساندن صنعت ارتباطات به آن‌ها - ترجیح جهان فرهنگی نسبت به جهان ذهنی
- (۲) تقابل مرکز و پیرامون - توسعه صنعت ارتباطات و کوتاه شدن فاصله زمانی و مکانی - عدم تعامل جهان تکوینی و فرهنگی
- (۳) چالش استعمارگر و استعمارزده - تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی توسط رسانه‌های غربی - محدود دانستن جهان فرهنگی به جهان طبیعت
- (۴) فعال شدن تقابل شمال و جنوب - از دست دادن مدیریت گزینش عناصر مناسب فرهنگ غربی در جوامع غیرغربی - نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی

۱۷۲- هریک از موارد زیر، ویژگی چه کسانی و کدام جریان است؟

- در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند.
- به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبودند.
- نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند، بلکه حضور سیاسی و اقتصادی آنان را فرصت می‌دانستند.
- اغلب با کشتار و خسارت‌های انسانی و اقتصادی فراوان همراه بوده است.

- (۱) لژهای فراماسونری - مارکس - نخبگان غرب‌گرا - استعمار
- (۲) منورالفکران - مارکس - لژهای فراماسونری - حمله مغول
- (۳) منورالفکران غرب‌گرا - لیبرالیسم اولیه - منورالفکران غرب‌گرا - امپراتوری
- (۴) نخستین بیدارگران اسلامی - ریکاردو - حاکمان سکولار - بحران اقتصادی

۱۷۳- هریک از موارد زیر، به ترتیب نتیجه کدام است؟

- پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها
- خودباختگی فرهنگی

■ از میان رفتن ثبات و خلوص فرهنگ‌ها

■ مواجه شدن جهان اجتماعی با انواع مختلف آسیب‌ها، مانند ناامیدی

(۱) خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی - فراموش کردن فرهنگ تاریخی خود - تأکید بر مدل همانندسازی - عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای مادی افراد

(۲) تنوع و تکثر معانی - مبهور و مقهور جهان اجتماعی دیگر شدن و از دست دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی دیگر -

جهانی شدن و توسعه ارتباطات - عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد

(۳) گسترش و توسعه روش‌های کمی - مانع شدن عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی با آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان - تشدید

تفاوت‌های میان گروه‌های قومی و زبانی - مواجه شدن جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی

(۴) عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی - پافشاری نکردن جهان اجتماعی بر عقاید و ارزش‌های خود در تعامل با جهان‌های دیگر - کاهش مقاومت در

برابر فرایند جهانی شدن - تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی

۱۷۴- هریک از باورهای زیر در مورد «نابرابری‌های اجتماعی» به ترتیب با کدام مدل سازگاری دارد؟

■ قشربندی در همه زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است.

■ عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند.

■ خواهان از میان برداشتن قشربندی هستند.

■ مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود.

(۱) لیبرالی - عدالت اجتماعی - کمونیستی - لیبرالی

(۲) کمونیستی - لیبرالی - عدالت اجتماعی

(۳) لیبرالی - کمونیستی - عدالت اجتماعی

(۴) عدالت اجتماعی - لیبرالی - عدالت اجتماعی - کمونیستی

۱۷۵- هریک از موارد زیر، به ترتیب متعلق به رویکرد کدام دسته از جامعه‌شناسان است؟

■ پدیده‌های اجتماعی را با ملاک‌های ارزشی و هنجاری ارزیابی می‌کنند.

■ انتقاد از وضعیت موجود و تجویز راه‌حل برای بهتر شدن آن کار علم نیست.

■ تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌دانند.

■ می‌خواهند ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علوم اجتماعی نگه دارند.

(۱) انتقادی - تبیینی - تبیینی - انتقادی

(۲) تفسیری - تبیینی - انتقادی - تبیینی

(۳) انتقادی - تفسیری - تبیینی - تفسیری

(۴) تفسیری - تبیینی - تفسیری - انتقادی

۱۷۶- به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر، کدام است؟

■ جامعه‌شناسان انتقادی در چه موضوعی با جامعه‌شناسان تفسیری اختلاف نظر دارند؟

■ در سیاست هويت، نگرش نسبت به «تنوع» و «ثبات»، به ترتیب چگونه بود؟

■ هر کنش سیاسی، با چه هدفی صورت می‌گیرد؟

(۱) تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته‌ شده‌اند افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها است- نامطلوب، نامطلوب- دستیابی به فضیلت‌های فردی و سعادت‌های هنگانی است.

(۲) بی‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آن‌ها، به‌معنای چشم‌پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آن‌ها است- نامطلوب، مطلوب- پیشگیری از تغییری که وضعیت را بدتر می‌کند.

(۳) گاهی معنای، ارزش‌ها و ساختارهایی که گروه یا قومی می‌سازند گروه یا قوم دیگری را زیر سلطه خود درمی‌آورد- مطلوب، مطلوب- در صورت تمایل به تغییر، هدف ایجاد وضعیت بهتر است.

(۴) کم‌توجهی رویکرد تفسیری به ساختارهای اجتماعی و تأثیر این ساختارها بر زندگی افراد را درست نمی‌دانند- مطلوب، نامطلوب- یا به قصد تغییر وضع موجود و یا با هدف حفظ آن انجام می‌شود.

۱۷۷- به ترتیب رویکرد فارابی در مطالعه و بررسی هر یک از موارد زیر، چگونه بوده است؟

■ هنجارها، نحوه رفتار و سبک زندگی کنشگران

■ تغییرات و تحولات واقعیت‌های اجتماعی

■ تقسیم جوامع بر اساس نوع علم و فرهنگ

■ ارزش‌ها و آرمان‌های جوامع مختلف

(۱) انتقادی- عقلی- تجویزی- تبیینی

(۲) تجویزی- تبیینی- عقلی- انتقادی

(۳) تجویزی- تبیینی- انتقادی- تجویزی

(۴) تفسیری- ابزاری- تجربی- انتقادی

۱۷۸- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب، کدام است؟

■ چه کسی بر حمایت مردم از تشکیل مجلس در نظام مشروطه تأکید می‌کرد؟

■ در کدام یک از روش‌های جامعه‌شناسی، محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند؟

■ چه چیزی، قواعد اقتصادی را با قواعد سیاسی هماهنگ می‌کند؟

(۱) امام خمینی^(ره)- مودی- نهاد اجتماعی

(۲) شیخ فضل‌الله نوری- کمی- جهان اجتماعی

(۳) میرزای نائینی- قوم‌نگاری- ساختار اجتماعی

(۴) سید جمال‌الدین اسدآبادی- مشارکتی- نظام اجتماعی

۱۷۹- کدام مورد، درباره «عقل نظری» درست است و در خصوص «عقل عملی» درست نیست؟

(۱) علمی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعیات را به وجود می‌آورد- ارزش‌ها و آرمان‌ها را شناسایی می‌کند.

(۲) واقعیت‌هایی مانند ارزش‌ها و آرمان‌ها را شناسایی می‌کند- خوبی عدالت و بدی ظلم با این عقل شناسایی می‌شود.

(۳) واقعیت‌هایی را که با آگاهی و اراده انسان به وجود می‌آیند، شناسایی می‌کند- این نوع عقل، علوم انسانی و اجتماعی را پدید می‌آورد.

(۴) عقل نظری واقعیت‌هایی را که مستقل از آگاهی و اراده انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند- قانون جاذبه زمین با عقل عملی شناخته می‌شود.

۱۸۰- هر یک از موارد زیر، به ترتیب، با کدام موضوع ارتباط دارند؟

■ معین کردن توقعات و انتظارات ما از دیگران

■ قابل مطالعه علمی ندانستن ارزش‌های انسانی

■ دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم

(۱) فایده‌نظم اجتماعی- رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی- فلسفه روشنگری

(۲) فایده‌علوم اجتماعی- دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی- پیدایش فرهنگ معاصر غرب

(۳) فایده‌علوم انسانی- روش جامعه‌شناسی انتقادی- ایجاد تغییرات سطحی و عمیق در جهان اجتماعی غرب

(۴) فایده‌قواعد اجتماعی- نگرش جامعه‌شناسی تفسیری- سرایت سکولاریسم از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن

۱۸۱- هریک از موارد زیر، به ترتیب چگونه و یا چه زمانی شکل گرفتند؟

- استعمار نو
  - منورالفکران
  - هویت هر جهان اجتماعی
  - شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ
- (۱) با اشغال نظامی جوامع ضعیف- با پی بردن به خطر جوامع غربی و شیوه برخورد جوامع اسلامی در برابر غرب- به وسیله قواعد، هنجارها و نمادهای هر جهان اجتماعی- تأکید بر نظم و ساختارهای اجتماعی
- (۲) به دنبال از بین رفتن مقاومت فرهنگی جوامع ضعیف- نخبگان غرب‌گرای تحت تأثیر جریان‌های چپ و با شکل‌گیری استعمار- به واسطه عقاید و آرمان‌ها و ارزش‌های جهان اجتماعی- با استفاده از روش‌های تجربی و نتایج علمی
- (۳) به دنبال شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه طی قرن نوزدهم- با فروپاشی بلوک شرق و از بین رفتن جاذبه روشنفکری چپ- با پذیرش و به رسمیت شناختن نوعی از عقاید و ارزش‌ها- توجه به تنوع و تفاوت معنای پدیده‌های اجتماعی
- (۴) پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن بیستم- با شکل‌گیری استعمار و نفوذ دولت‌های غربی در کشورهای اسلامی- بر اساس عقاید و آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی- گامی فراتر نهادن انسان از نظم موجود

۱۸۲- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌پسندیم، از کدام عقل استفاده می‌کنیم؟
  - اگر تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر روند، به چه صورتی درمی‌آیند؟
  - لیبرالیسم، چگونه راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد؟
- (۱) انتقادی- تزلزل فرهنگی- با پیدایش طبقه جدید بر مدار قدرت
- (۲) ابزاری- تحولات فرهنگی- با تکیه بر شعار آزادی و به‌ویژه آزادی اقتصادی
- (۳) عام- بحران هویت- با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی
- (۴) تفسیری- تعارض فرهنگی- با تکیه بر شعار آزادی و به‌ویژه آزادی سیاسی

۱۸۳- هریک از موارد زیر، به ترتیب با کدام موضوع ارتباط دارند؟

■ نمادها

■ برگزاری جشن‌های زیبایی در روزگار ما

■ نهاد تصمیم‌گیرنده برای حل مشکل جمعیت

■ ساختن مجسمه داوود توسط میکلا آنژ

(۱) پدیده اجتماعی- تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده- سیاست- رنسانس

(۲) گروه اجتماعی- انکار ارزش‌های عاطفی- آموزش- قرون وسطی

(۳) پدیده اجتماعی- اخلاق‌گریزی- اقتصاد- فرهنگ اساطیری

(۴) کنش اجتماعی- سقوط ارزش‌ها- خانواده- جهان مدرن

۱۸۴- درست و نادرست بودن هریک از عبارات‌های زیر، به ترتیب چگونه است؟

■ در دوره پسامدرن، علاوه بر ثروت و قدرت، هویت و دانش نیز کانون نزاع و کشمکش می‌شوند.

■ برای فهمیدن دلالت‌های کنش، باید به ذهن کنشگر راه یابیم.

■ بسیاری از جوامع غیرغربی در رویارویی با جهان غرب به دلیل اینکه مرعوب قدرت نظامی و فرهنگی برتر غرب شدند، گرفتار خودبختگی فرهنگی شدند.

■ مقاومت انقلاب اسلامی ایران در دهه نخست پیدایش آن نشان داد بلوک شرق، تنها رقیب بلوک غرب است.

(۱) درست- درست- نادرست- نادرست

(۲) درست- نادرست- نادرست- نادرست

(۳) نادرست- درست- نادرست- درست

(۴) نادرست- نادرست- درست- نادرست

۱۸۵- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

■ اگر محققى بخواهد تمامی ابعاد یک نهاد اجتماعی را مطالعه کند، از کدام روش استفاده می‌کند؟

■ مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب کدام است؟

■ کدام بحران، اغلب دوره‌ای و مقطعی است؟

(۱) کمی- بحران هویت- شرق و غرب

(۲) مشارکتی- از خودبیگانگی- شمال و جنوب

(۳) موردی- غرب‌زدگی- اقتصادی

(۴) پرسش‌نامه- خودبختگی فرهنگی- فقر و غنا